

KAMU İHALE MEVZUATI

VE

İŞÇİ HAKLARI

Kasım, 2014

DİSK/GENEL-İŞ SENDİKASI

Çankırı Cad. No: 28 Kat: 5-9 06030 Ulus/Ankara

E-posta: bilgi@genel-is.org.tr

www.genel-is.org.tr

Tel: 0.312 309 15 47

Fax: 0.312 309 10 46

KAMU İHALE MEVZUATI VE İŞÇİ HAKLARI

DİSK/Genel-İş Emek Araştırmaları, Kasım 2014

Yazı İşleri Müdürü: Remzi Çalışkan

Yayına Hazırlık: Araştırma Dairesi

Kapak Tasarımı: Cihan Canbolat

Basım Yeri: ARCS Ofset Matbaacılık Basım -Yayın- Dağıtım

Kazımkarabekir Cad. Tuna Han 101/2G

İskitler/ANKARA

Tel: (0312) 384 24 01

Baskı Tarihi: Kasım, 2014

Parayla Satılmaz.

İÇİNDEKİLER

KAMU İHALE SÜRECİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Kamu İhalesi Kavramı Nedir, Neyi Anlatır?.....	3
Kamu İhalesinin Kapsamı Nedir?.....	3
Kamu İhalesinin Temel İlkeleri Nelerdir?.....	3
İhale Sürecinde Yasak Davranışlar Nelerdir?.....	4
İhaleye Kimler Katılamaz?.....	5
Büyükşehir Belediye Şirketlerinin İhalesiz Yapabileceği İşler Nelerdir?.....	6
İhaleye Ortak Girişimciler Katılabilir mi?.....	6
İhale Usulleri Nelerdir?.....	7
İhalenin Prosedürleri Nelerdir?.....	7
İhalenin İlanında Neler Bulunur?.....	8
İhale Dokümanında Neler Olur?.....	9
İdari Şartnamede Neler Olmalıdır?.....	9
Teminat Verilmesi ve Teminat Kabul Edilebilecek Değerler Nelerdir?.....	11
Tekliflerin Alınması ve Açılması Nasıl Olur?.....	11
Hangi Hallerde Bütün Teklifler Reddedilir?.....	12
İhale Nasıl Karara Bağlanır ve Onaylanır?.....	12
İşçi Sendikalarının İhalelere İtiraz Hakkı Var mıdır?.....	13
İhaleye Kimler İtiraz ve Şikayette Bulunabilir?.....	14
İhaleye Şikayet ve İtiraz Usulleri Nelerdir?.....	14
Kesinleşen İhale Kararları Ne Zaman Bildirilir?.....	15
Sözleşmeye Ne Zaman Davet Edilir?.....	16
Sözleşme Yapılmasında İsteklinin Ve İdarenin Görev Ve Sorumlulukları Nelerdir?.....	16
İhale Nasıl Sözleşmeye Bağlanır?.....	16
İhale Sözleşmeleri Yüklenici Ya Da İdareci Tarafından Hangi Hallerde Fesih Edilebilir?.....	17
İdare Hangi Koşullarda İhaleyi Fesih Edilebilir?.....	17
Sözleşmeden Önceki Yasak Fiil Veya Davranışlar Nedeniyle Fesih Yapılabilir mi?.....	18
Sözleşme Kapsamında Yaptırılacak İlave İşler Nelerdir?.....	18
İhale Sözleşmesinin Uygulanması Safhasındaki Yasak Fiil Ve Davranışlar Nelerdir?.....	19

KAMU İHALELERİNDE İŞÇİ LEHİNE YAPILABİLECEK DÜZENLEMELER

Hizmet Alımı Nedir?.....	21
Belediyeler Hangi İşleri Hizmet Alım İhaleleri İle Gördürebilir?.....	21
Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Nedir?.....	22
İhale Şartnamesinde İşçiler Lehine Düzenleme Yapılabilir mi?.....	22
Hizmet Alım İhalelerindeki Düzenlemelerin Dışında Toplu İş Sözleşmesi İle Kazanabilecek Haklar Nelerdir?.....	23
İhalelerde Sözleşme Süresi Ne Kadardır?.....	24
İdari Şartnamede Asgari Ücretin Üzerinde Artış Yapılabilir mi? Yapılabilirse Nasıl Düzenlenir?.....	24
Personele (İşçiye) İkramiye Verilebilir mi?.....	26
İdari Sözleşmelerde İşçilere Yemek, Yol Ve Giyecek Yardımı Yapılabilir mi?.....	27
İş Kazaları Ve Meslek Hastalıkları İçin Sigorta Primi Ödenebilir mi?.....	27
İşçilere Fazla Mesai, Ulusal Bayram Ve Genel Tatil Günlerinde Çalışıldığı Takdirde Ücret Ödenebilir mi?.....	28
Kamuda Çalışan Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Hakkı Var mıdır?.....	30
Sözleşmenin Devri Mümkün Müdür?.....	30
Alt İşveren Değiştğinde İşçilerin Toplu İş Sözleşmesinden Doğan Hakları Ne Olur?.....	31

İMTİYAZ SÖZLEŞMESİ YÖNTEMİ İLE KAMU İHALELERİ VE İŞÇİ HAKLARI

İmtiyaz Sözleşmesi Nedir?.....	32
Belediyelerde Hangi Hallerde İmtiyaz Sözleşmesi Yapılabilir?.....	32
İmtiyaz Sözleşmesinin Esasları Nelerdir?.....	33
İmtiyaz Sözleşmesini Yapma Yetkisi Kime Aittir?.....	33
İmtiyaz Sözleşmelerinin Yasal Çerçevesi Nedir? Nasıl Yapılır?.....	34
İmtiyaz Sözleşmeleri Nasıl Yapılır?.....	34
İmtiyaz Sözleşmesi Nasıl Karara Bağlanabilir?.....	35
İmtiyaz Sözleşmesinin Avantajları Nedir?.....	35

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	36
ÖRNEK İDARİ SÖZLEŞME.....	38
ÖRNEK KAMU İHALE KURULU KARARLARI.....	42

KAMU İHALE MEVZUATI VE İŞÇİ HAKLARI

Ülkemizde taşeronlaştırma, hizmetlerin kamu kurum ve kuruluşlarından özel sektöre devri amacıyla 1990'lı yılların başında ortaya çıkmış ve bugün devletin temel hizmet ve istihdam politikasına dönüşmüştür. Özellikle son on yılda kamu kurum ve kuruluşlarındaki başta temizlik, güvenlik, bilgi işlem ve yemek hizmetleri gibi birçok yardımcı iş, özel sektör alt işverenlerince yaptırılması hızlanmıştır. Bu durum, bir yandan kamu hizmetlerinin kalitesinin düşmesine ve piyasalaşmasına neden olurken, diğer yandan da işçilerin kamuda kadrolu ve güvenceli çalışma hakkını zayıflatmıştır.

Taşeron ya da diğer adıyla alt işveren yoluyla iş gördürülmesi, bugün işçilerin çalışma hayatında karşılaştıkları sorunlarının başında gelmektedir. Kamuda ve özel sektörde çalışan binlerce taşeron işçi başta iş güvencesi ve örgütlenme hakkı olmak üzere birçok haktan mahrum, kötü çalışma koşullarında ve düşük ücretlerle çalıştırılmaktadır. Ayrıca, taşeron işçilerin kamu ya da özel sektörde çalışma koşullarına göre ekonomik ve sosyal hakları değişmekte ve yasal mevzuattan kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu çerçevesinde ihale edilen hizmetlerin önemli bir kısmını oluşturan işçi çalıştırmaya dayalı hizmet alımları ile iş ilişkilerini düzenleyen 4857 sayılı İş Kanunu arasında bir uyumun olmaması, uygulamada önemli ölçüde sorunlara yol açmakta ve işçiler kanundan doğan işçilik haklarından mahrum kalmaktadır. Kamu idaresi ile taşeron firma arasında ihale dokümanında belirtilen hizmetin ifasına ilişkin sözleşme imzalanmakta ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesi çerçevesinde iş ilişkisi kurulmaktadır. Bu iş ilişkisinde kamu kurumu asıl işveren, taşeron firma ise alt işveren konumundadır. Asıl işveren ile çalışacak işçiler arasında herhangi bir sözleşme imzalanmamakla birlikte İş Kanunu'nun 2. maddesi çerçevesinde asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur.

Uygulamada, kamu idareleri çeşitli sebeplerle ihale konusu işte çalıştırılacak personeli kendileri belirlemede, işe almada ve işten çıkarmada etkin olmakta ve uzun yıllar aynı personelle taşeronların iradesi dışında çalışmaktadırlar. Bunun için idareler, ihale dokümanını hazırlarken idari şartname, teknik şartname ve sözleşme tasarılarına çalıştırılacak personelin sayı, nitelik, görev dağılımı ve işe alım ve işten çıkarma süreçleri ile ilgili detaylı şartlar koymaktadırlar. Aynı taşeron firmanın ilgili kamu kurumundan aynı ihaleyi uzun yıllar kazanması sık rastlanan bir durum değildir. Kamu kurumlarının hizmet aldıkları taşeronlar değişmekte ancak taşeronların çalıştırdığı personel değişmeden kalmaktadır. Bunun yanında taşeronlar mevcut personeli muhafaza ederek yeni personel aramak zorunda kalmamaktadır. Ayrıca eski personel hem deneyimli hem de ilgili kamu idaresi tarafından tanınan kişiler olduğu için eski personelin muhafazasına sıcak bakılmaktadır. Uzun süre aynı işyerinde aynı hizmeti gören taşeron firma personeli ile idare personeli arasında maaş, statü ve çalışma şartları açısından ciddi farkların olması mevcut uygulamalardan kaynaklanan ikinci önemli sorundur.

Sendikamızın öncelikli talebi taşeron sisteminin kaldırılması ve sonlandırılması yönündedir. Ancak Hükümet, işveren örgütleri ile birlikte taşeron sistemini kaldırılmasına sıcak bakmadığı gibi, alt işveren uygulamasını yaygınlaştırmaktadır. Özellikle kamu hizmetlerinde taşeron işçilerin haklarına yönelik düzenlemeler yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, aşağıdaki bölümde kamu hizmetlerinde ve özellikle sendikamızın örgütlendiği genel hizmetler işkolunda ihaleler yolu ile taşeronlarda çalıştırılan işçilerin çalışma koşul ve haklarının neler olduğu ve kamu ihalelerinde taşeron işçiler lehine hangi düzenlemeler yapılabileceği üzerinde durularak, üyelerimizin bilgilendirilmesi amaç edinmiştir.

KAMU İHALE SÜRECİ İLE İLGİLİ

GENEL BİLGİLER

• **Kamu İhalesi Kavramı Nedir, Neyi Anlatır?**

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununda belirlenen usul ve şartlarla mal veya hizmet alımı ile yapım işlerinin ihaleye girenler arasından seçilecek birisine verilmesini ihale yetkilisinin onaylanması, bundan sonra da kamu kurumu ile ihaleyi kazananın sözleşme imzalanması ile tamamlanan işlemleri anlatır.

• **Kamu İhalesinin Kapsamı Nedir?**

Sendikamız işkolu bakımından ele alındığında bu kapsam; belediyeler, belediyelerin bağlı kuruluşları (su kanalizasyon idareleri, otobüs işletmeleri) ve sermayesinin yarısından fazlası belediyeye ait şirketler, Kamu İhale Kanunundaki usullere ve diğer kamu ihale mevzuatına tabi olması anlamına gelmektedir.

• **Kamu İhalesinin Temel İlkeleri Nelerdir?**

İşkolunda yaygın taşeronlaştırma söz konusu ise, bir Sendikacının bu temel ilkeleri bilmesi, temel değerler ihlal ediliyorsa gerekirse ilgili makamlara başvurması bakımından oldukça önemlidir. Kamu ihale sürecinde uyulması gereken temel ilkeler şöyledir:

a) Bir belediyenin ihaleye çıkabilmesi için temel şart o iş için ödeneğinin bulunmasıdır. Ödenek bulunmadan ihaleye çıkılması mümkün değildir ve yasa ihlalidir.

b) Aralarında doğal bir bağlantı yoksa mal, hizmet ve yapım işleri birlikte ihale edilemez.

c) İhale ilanı ile ilgili kanunda belirtilen usullerden kaçınmak için ihale bedelini düşük göstermek amacıyla mal ve hizmet alımı ve yapım işleri kısımlara bölünemez.

d) Kamu İhalelerinin açık ihale usulü yoluyla yapılması esas, pazarlık usulü istisnadır.

e) Kamu ihalelerinde saydamlık ilkesine uygun rekabet ortamının sağlanması, katılanlara eşit muamelenin yapılması, verimliliğin esas olması koşulları aranır.

• İhale Sürecinde Yasak Davranışlar Nelerdir?

İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.

b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.

c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.

d) Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek.

• İhaleye kimler katılamaz?

İhalelere aşağıda belirtilen kişiler katılamaz:

a) İhaleye kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar.

b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler.

c) İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler, eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri, ortakları ve şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

d) İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar, şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri, ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

g) İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir.

h) İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar.

Bu yasaklara rağmen ihaleye katılan istekliler ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. Ayrıca, bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa, teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

• **Büyükşehir belediye şirketlerinin ihalesiz yapabileceği işler nelerdir?**

Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devretme kararı alabilir.

• **İhaleye Ortak Girişimciler Katılabilir mi?**

Evet, katılabilir. Ortak girişimler birden fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından iş ortaklığı veya konsorsiyum olarak iki türlü oluşturulabilir. İş ortaklığı üyeleri, hak ve sorumluluklarıyla işin tümünü birlikte yapmak üzere, konsorsiyum üyeleri ise, hak ve sorumluluklarını ayırarak işin kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili kısımlarını yapmak üzere ortaklık yaparlar.

İhale aşamasında ortak girişimden kendi aralarında bir iş ortaklığı veya konsorsiyum yaptıklarına dair anlaşma istenir. İş ortaklığı anlaşmalarında pilot ortak, konsorsiyum anlaşmalarında ise koordinatör ortak belirtilir. İhalenin iş ortaklığı veya konsorsiyum üzerinde kalması halinde, sözleşme imzalanmadan önce noter tasdikli iş ortaklığı veya konsorsiyum sözleşmesinin verilmesi gerekir.

• İhale Usulleri Nelerdir?

Üç tür ihale usulü vardır: Açık ihale usulü, belli istekliler arasında ihale usulü ve pazarlık usulü.

a) Açık ihale usulü: Bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür.

b) Belli istekliler arasında ihale usulü: Belli istekliler arasında ihale usulü, yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür. Yapım işleri, hizmet ve mal alım ihalelerinden işin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı işlerin ihalesi ile yaklaşık maliyeti eşik değerin yarısını aşan yapım işi ihaleleri bu usule göre yaptırılabilir.

c) Pazarlık usulü: İdarelerin yaklaşık maliyeti Yüzelliye bin doküzyüzyirmüç Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları, bu usulle yapılır.

• İhalenin Prosedürleri Nelerdir?

a) İhale Komisyonu kurulur.

b) Her bir ihale için bir ihale işlem dosyası oluşturulur.

c) İhaleye çıkmadan önce belediyeler ihalenin yaklaşık maliyetini (tahmini bedelini) belirler. Bu bilgi gizlidir. İlan edilmez.

d) İhale girecek gerçek veya tüzel kişilerin ekonomik, mali, mesleki ve teknik yeterliliklerini ölçecek hangi belgelerin isteneceği belirlenir.

e) Vergi ve SGK borcu olanlar, iflas ve konkordato ilan edenler, mesleki faaliyetlerinden dolayı hüküm giyenler gibi durumda olanlar ihale dışı bırakılır. Ayrıca hileli iflas eden, rüşvet suçundan hüküm giyenler, ihale komisyon üyelerinin yakınları ihaleye katılamaz.

f) İdarece idari ve teknik şartname hazırlanır.

g) İhale ilan edilir. İlanın nasıl yapılacağı idarelerce belirlenen tahmini bedelin miktarına göre belirlenir.

• İhalenin İlanında Neler Bulunur?

İhale ilânlarında aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.
- b) İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı.
- c) Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer.
- d) İhale konusu işe başlama ve işi bitirme tarihi.
- e) Uygulanacak ihale usulü, ihaleye katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu.
- f) Yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler.
- g) İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.
- h) İhale dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı.
- i) İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte yapılacağı.
- j) Tekliflerin ihale saatine kadar nereye verileceği.
- k) Teklif ve sözleşme türü.
- l) (Teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, isteklice belirlenecek tutarda geçici teminat verileceği.
- m) Tekliflerin geçerlilik süresi.
- n) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği.

• İhale Dokümanında Neler Olur?

İhale dokümanında; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler bulunur. Ön yeterlik dokümanında ise adaylarda aranılan şartlara, ön yeterlik kriterlerine ve gerekli diğer belge ve bilgilere yer verilir.

• İdari Şartnamede Neler Olmalıdır?

İdari şartnamede ihale konusuna göre asgari aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) İşin adı, niteliği, türü ve miktarı, hizmetlerde iş tanımı.
- b) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.
- c) İhale usulü, ihale tarih ve saati ile tekliflerin nereye verileceği.
- d) İsteklilere talimatlar.
- e) İsteklilerde aranılan şartlar, belgeler ve yeterlik kriterleri.
- f) İhale dokümanında açıklama isteme ve yapıma yöntemleri.
- g) Tekliflerin geçerlilik süresi.

h) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği, ihale konusu işin tamamına veya bir kısmına teklif verilmesinin mümkün olup olmadığı, mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilir verilemeyeceği, verilebilecekse alternatif tekliflerin nasıl değerlendirileceği.

i) Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin teklif fiyatına dâhil olacağı.

j) Tekliflerin alınması, açılması ve değerlendirilmesinde uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar.

k) İhale kararının alınmasından sözleşmenin imzalanmasına kadar uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar.

l) İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.

m) Teklif ve sözleşme türü.

n) Geçici ve kesin teminat oranları ile teminatlara ait şartlar.

o) İhale saatinden önce ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu

p) Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu.

r) İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi, yapılma yeri, teslim şartları ve gecikme halinde alınacak cezalar.

s) Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilip verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı ile sözleşme konusu işler için eğer ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği.

t) Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları ile sözleşme kapsamında yaptırılabilir iş artışları ile iş eksilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler.

u) Vergi, resim ve harçlar ile sözleşme ile ilgili diğer giderlerin kimin tarafından ödeneceği.

v) Yapım işlerinde iş ve işyerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin şartlar.

y) Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar.

z) Anlaşmazlıkların çözümü.

• Teminat Verilmesi Ve Teminat Kabul Edilebilecek Değerler Nelerdir?

İhalelerde, teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat alınır.

Teminat olarak kabul edilecek değerler aşağıda gösterilmiştir:

- a) Tedavüldeki Türk Parası.
- b) Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları.
- c) Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler.

Teminat mektupları dışındaki teminatlar ihale komisyonlarınca teslim alınamaz. Bunların saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine yatırılması zorunludur.

• Tekliflerin Alınması Ve Açılması Nasıl Olur?

Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. Teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.

• Hangi Hallerde Bütün Teklifler Reddedilir?

İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. Ancak, idare isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirir.

• İhale Nasıl Karara Bağlanır Ve Onaylanır?

İhale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır.

Ekonomik açıdan en avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenir.

En düşük fiyatın ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak değerlendirildiği ihalelerde, birden fazla istekli tarafından aynı fiyatın teklif edildiği ve bunların da ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu anlaşıldığı takdirde, fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılır.

Hizmet Alım İhale Tebliği'nin 63. Maddesi ve Kamu İhale Genel Tebliği'nin 70. Maddesine göre Hizmet alımı ihalelerinde tekliflerin eşit olması durumunda aşağıdaki hususlar sırasıyla dikkate alınır:

1) Vergi matrahının/mali zararın net satışlar tutarına oranının büyüklüğü değerlendirilir. Bu değerlendirmede istekliye ait ihale tarihinden önceki son gelir/kurumlar vergisi beyannamesindeki vergi matrahı/mali zarar tutarı ile bu beyanname ekindeki gelir tablosunda yer verilen net satışlar tutarına (işletme hesabı esasına göre defter tutan istekliler için beyannameye yer alan performans bilgileri tablosundaki gayrisafi hasılat tutarına) ilişkin EKAP üzerinde bulunan bilgiler esas alınır. Ancak ihale tarihinin yılın ilk dört ayında olması durumunda,

değerlendirme yapılırken iki önceki yıla ait bilgiler üzerinden değerlendirme yapılır.

2) İsteklinin ve istekli tarafından söz konusu ihalede tüzel kişiliğinin yarısından fazla hissesine sahip ortağına ait iş deneyim belgesi kullanılmış ise bu ortağının, ihale ilan/davet tarihi itibarıyla yüklenimlerinde bulunan ve Kanuna göre sözleşmeye bağlanmış olan hizmet işlerine ait sözleşme tutarları toplamının düşüklüğüne bakılır. Söz konusu yazılı beyan KİK028.0/H numaralı standart forma göre düzenlenecek olup, beyan edilen hususların idarece EKAP üzerinden teyidi yapılır.

3) İsteklinin korumalı iş yerine sahip olması, yani ilgili mevzuatça düzenlenmiş olan korumalı iş yeri statüsü belgesi esas alınır.

4) Faaliyet süresinin uzunluğu dikkate alınır. Bu değerlendirmede gerçek kişi istekliler için ticari işletme tescil tarihini, tüzel kişi istekliler için ise şirket kuruluş sözleşmesinin tescil tarihini gösteren ticaret sicil gazetesini nüshası/nüshaları veya ticaret sicil müdürlüğü tarafından düzenlenen belgeler esas alınır.

İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır. İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; açık usul ve belli isteklere göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz.

• **İşçi Sendikalarının İhalelere İtiraz Hakkı Var mıdır?**

İdare hukukçularınca işçi sendikalarının ihalelere itiraz hakkı yasal olarak mümkün bulunmamaktadır. Kimlerin itiraz edebileceği ise 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 54. Maddesinde açıkça yer almaktadır.

• İhaleye Kimler İtiraz Ve Şikayette Bulunabilir?

Kamu İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, ihaleye itiraz ve şikayette bulunabilir.

• İhaleye Şikayet Ve İtiraz Usulleri Nelerdir?

Üç tür itiraz ve şikayet yolu bulunmaktadır. Bunlar:

a) İdareye itiraz

Şikayet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren açık ihale ve belli isteklilere göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır. İlanda yer alan hususlara yönelik başvuruların süresi ilk ilan tarihinden, ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımaya yönelik hükümlerine yönelik başvuruların süresi ise dokümanın satın alındığı tarihte başlar.

İdare, şikayet başvurusu üzerine gerekli incelemeyi yaparak on gün içinde gerekçeli bir karar alır. Alınan karar, şikayetçi ile diğer aday veya istekliler ile istekli olabileceklere karar tarihini izleyen üç gün içinde bildirilir. İlan ile ihale veya ön yeterlik dokümanına yönelik başvurular dışında istekli olabileceklere bildirim yapılmaz.

b) Kamu İhale Kurumu'na itirazın şikayet

İdareye şikayet başvurusunda bulunan veya idarece alınan kararı uygun bulmayan aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından belirtilen süre içinde bir karar alınmaması durumunda başvuru sahibi tarafından karar verme süresinin bitimini, süresinde alınan kararın uygun bulunmaması durumunda ise başvuru sahibi dahil aday, istekli

veya istekli olabilecekler tarafından idarece alınan kararın bildirimini izleyen on gün içinde Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilir. İhalenin iptaline ilişkin işlem ve kararlardan, sadece şikâyet ve itirazın şikâyet üzerine alınanlar itirazın şikâyete konu edilebilir ve bu kararlara karşı beş gün içinde doğrudan Kuruma başvuruda bulunulabilir.

c) Yargı yolu

Şikâyetler ile ilgili Kamu İhale Kurumu tarafından verilen nihai kararlar Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinde dava konusu edilebilir ve bu davalar öncelikle görülür.

• Kesinleşen İhale Kararları Ne Zaman Bildirilir?

İhale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil olmak üzere, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. İhale sonucunun bildiriminde, tekliflerin değerlendirmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerine de yer verilir.

İhale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere gerekçeleri belirtmek suretiyle bildirim yapılır.

İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması ya da savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz.

• Söleşmeye Ne Zaman Davet Edilir?

Kesinleşen ihale kararlarının belirtilen sürelerin bitimini, ön mali kontrol yapılması gereken hallerde ise bu kontrolün tamamlandığı tarihi izleyen günden itibaren üç gün içinde ihale üzerinde bırakılan istekliye, tebliğ tarihini izleyen on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması hususu bildirilir. Yabancı istekliler için bu süreye oniki gün ilave edilir.

• Sözleşme Yapılmasında İsteklinin Ve İdarenin Görev Ve Sorumlulukları Nelerdir?

İhale üzerinde kalan istekli kesin teminatı vererek sözleşmeyi imzalamak zorundadır. Sözleşme imzalandıktan hemen sonra geçici teminat iade edilir.

İdare ise belirtilen yazılı süre içinde sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmakla yükümlüdür. İdarenin bu yükümlülüğü yerine getirmemesi halinde, istekli sürenin bitmesini izleyen günden itibaren en geç beş gün içinde, on gün süreli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde geçici teminat geri verilir ve istekli teminat vermek için yaptığı belgelendirilmiş giderleri istemeye hak kazanır.

• İhale Nasıl Sözleşmeye Bağlanır?

Yapılan bütün ihaleler bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşmeler idarece hazırlanır ve ihale yetkilisi ile yüklenici tarafından imzalanır. Yüklenicinin ortak girişim olması halinde, sözleşmeler ortak girişimin bütün ortakları tarafından imzalanır. İhale dokümanında aksi belirtilmedikçe sözleşmelerin notere tescili ve onaylatılması zorunlu değildir. Ancak en geç onbeş gün içinde Kuruma bildirilir. Bu sonuçlardan Kanun kapsamındaki ihalelere ilişkin olanlar Kurum tarafından Kamu İhale Bülteninde yayımlanır. Sonuç bildirimlerinde yer verilecek bilgiler ile savunma, güvenlik ve istihbarat alanlarında görev yapan idarelerin

Kanun kapsamında yaptıkları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ihale sonuçlarından hangilerinin yayımlanacağı ilgili idarenin görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.

• İhale Sözleşmeleri Yüklenici ya da İdareci Tarafından Hangi Hallerde Fesih Edilebilir?

Sözleşme yapıldıktan sonra mücbir sebep halleri dışında yüklenicinin mali acz içinde bulunması nedeniyle taahhüdünü yerine getiremeyeceğini gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bildirmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

• İdare Hangi Koşullarda İhaleyi Fesih Edilebilir?

İdarece ihalenin fesih edilebileceği haller şunlardır:

a) Yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi,

b) Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi,

Hallerinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

• Sözleşmeden Önceki Yasak Fiil Veya Davranışlar Nedeniyle Fesih Yapılabilir mi?

Yüklenicinin, ihale sürecinde Kamu İhale Kanununa göre yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu sözleşme yapıldıktan sonra tespit edilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

Ancak, taahhüdün en az % 80'inin tamamlanmış olması ve taahhüdün tamamlattırılmasında kamu yararı bulunması kaydıyla;

a) İvediliği nedeniyle taahhüdün kalan kısmının yeniden ihale edilmesi için yeterli sürenin bulunmaması,

b) Taahhüdün başka bir yükleniciye yaptırılmasının mümkün olmaması,

c) Yüklenicinin yasak fiil veya davranışının taahhüdünü tamamlamasını engelleyecek nitelikte olmaması,

Hallerinde, idare sözleşmeyi feshetmeksizin yükleniciden taahhüdünü tamamlamasını isteyebilir ve bu takdirde yüklenici taahhüdünü tamamlamak zorundadır.

• Sözleşme Kapsamında Yaptırılabilir İlave İşler Nelerdir?

Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle

ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde, Bakanlar Kurulu bu oranı sözleşme

İşin bu şartlar dahilinde tamamlanamayacağına anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur.

Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin % 80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.

• İhale Sözleşmesinin Uygulanması Safhasındaki Yasak Fiil ve Davranışlar Nelerdir?

Sözleşmenin uygulanması sırasında aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla sözleşmeye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.

b) Sahte belge düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.

c) Sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç veya usuller kullanmak, fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapmak.

d) Taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar vermek.

e) Bilgi ve deneyimini idarenin zararına kullanmak veya saklama görevine aykırı hareket etmek.

f) Mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmemek.

g) Sözleşmenin 4735 Sayılı Kanunu'na aykırı olarak devredilmesi veya devir alınması.

Belirtilen fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, 4734 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir.

Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırkbeş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç onbeş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar Kamu İhale Kurumunca izlenerek, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur.

KAMU İHALELERİNDE İŞÇİ LEHİNE YAPILACABİLECEK DÜZENLEMELER

• Hizmet Alımı Nedir?

Hizmet alımı; bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri içerir.

• Belediyeler Hangi İşleri Hizmet Alım İhaleleri ile Gördürebilir?

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 67. Maddesine göre, park, bahçe, sera, refüj, kaldırım ve havuz bakımı ve tamiri; araç kiralama, kontrollük, temizlik, güvenlik ve yemek hizmetleri; makine-teçhizat bakım ve onarım işleri; bilgisayar sistem ve santralleri ile elektronik bilgi erişim hizmetleri; sağlıkla ilgili destek hizmetleri; fuar, panayır ve sergi hizmetleri; baraj, arıtma ve katı atık tesislerine ilişkin hizmetler; kanal bakım ve temizleme, alt yapı ve asfalt yapım ve onarımı, trafik sinyalizasyon ve aydınlatma bakımı, sayaç okuma ve sayaç sökme-takma işleri ile ilgili hizmetler; toplu ulaşım ve taşıma hizmetleri; sosyal tesislerin işletilmesi ile ilgili işler, süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir.

• **Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Nedir?**

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı ve yaklaşık maliyetinin en az % 70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu hizmetlerdir (Kamu İhale Genel Tebliği, 78. Madde).

Çöp toplama ve nakline ilişkin hizmetlerde, çöp toplama ve naklinde kullanılacak makine ve ekipmanlar ile çöp toplama araçlarının ve akaryakıtın idare tarafından karşılanması durumunda bu alımların ve ayrıca malzemenin idare tarafından karşılandığı yemek hizmeti (malzemesiz yemek hizmeti) alımlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir.

• **İhale Şartnamesinde İşçiler Lehine Düzenlemeler Yapılabilir?**

İhaleye çıkan kamu kurum ve kuruluşu istediği takdirde idari şartnamelerde işçilerin ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini koruyucu ve geliştirici düzenlemeler yapabilir. Kamu İhale Tebliği'nin 78. Maddesinde ve Hizmet Alım İhalesi Tebliği'nin 10. Maddesinde, hizmet alım ihalelerinde personel çalıştırmaya ilişkin hükümler açıkça yer almaktadır. Buna göre, işçilerin ekonomik ve sosyal haklarına ilişkin teklif fiyata dâhil edilmesi gereken tüm unsurlar İDARİ ŞARTNAMEDE yer almalıdır. Teknik şartnamede ise bunların uygulanmasına ilişkin hükümlere yer verilir. Teknik şartnamede, teklife dahil olacak masraflara yer verilmemeli, idari şartnamede yer alan hükümlerle çelişecek bir düzenleme yapılmamalıdır.

• Hizmet Alım İhalelerindeki Düzenlemelerin Dışında Toplu İş Sözleşmesi İle Kazanabilecek Haklar Nelerdir?

Kamuda çalışan taşeron işçiler adına yetkili olan sendika imzaladığı toplu sözleşme ile işçi ücret ve sosyal haklarını artırabilme olanağına sahiptir. Torba Yasa ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 8. Maddesine; "bu Kanun kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde çalıştırılan işçileri kapsayacak olan toplu iş sözleşmeleri; alt işverenin yetkilendirmesi kaydıyla merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin üyesi bulunduğu kamu işveren sendikalarından birisi tarafından 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümlerine göre yürütülür ve sonuçlandırılır. Toplu iş sözleşmesinin kamu işveren sendikası tarafından bu fıkraya göre sonuçlandırılması hâlinde, belirlenen ücret ve sosyal haklardan kaynaklanan bedel artışı kadar idarece fiyat farkı ödenir. Kamu işveren sendikası tarafından yürütülmeyen ve sonuçlandırılmayan toplu iş sözleşmeleri için fiyat farkı ödenemez, 4857 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası esas alınarak asıl işveren sıfatından dolayı ücret farkına hükmedilemez ve asıl işveren sıfatıyla sorumluluk yüklenemez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenir" İfadeleri eklenmiştir.

Madde değişikliğinden de görüleceği üzere asıl işveren-alt işveren ilişkisi çerçevesinde, alt işveren tarafından münhasıran bu düzenleme kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarına ait iş yerlerinde çalıştırılan işçileri kapsayacak toplu iş sözleşmeleri, alt işverenin yetki vermesi halinde kamu işveren (KAMU-İŞ VEYA TUHİS) sendikalarından birisi tarafından Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümlerine göre yürütülecek ve sonuçlandırılacaktır. Sözleşmenin sonuçlandırılması halinde, belirlenen ücret ve sosyal haklardan kaynaklanan bedel artışı kadar idarece fiyat farkı ödenecektir.

Ancak bu koşul, sadece kamu işveren sendikasına üye işverenler ile yapılan sözleşmeler için geçerlidir. Alt işverenin kamu işveren sendikasına üye olmaması durumunda, imzalanan toplu iş sözleşmesindeki artışların bir yaptırımı yoktur. Kanımızca yapılan bu düzenlemenin uygulamada karşılığının olması oldukça güçtür, çünkü asıl

işverenin, kamu işveren sendikasına üyeliği zorunlu değil, keyfidir. Taşeronlaştırmanın temel mantığında da, işgücü maliyetlerini düşürerek işverenin karını artırmak vardır. Hal böyle olunca, asıl işverenin insiyatifine bırakılan toplu iş sözleşmesi hakkı ile işçilerin ücret ve sosyal haklarını iyileştirmek oldukça zordur. Ayrıca bu uygulama, özel sektörde çalışan taşeron işçileri kapsamamaktadır.

• İhalelerde Sözleşme Süresi Ne Kadardır?

Torba Yasa ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62. Maddesinde yapılan değişiklik ile Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerindeki işlerden sürekli nitelikte olanlara ilişkin hizmet alımlarında, yüklenme süresinin 3 yıl olması kararlaştırılmıştır. Ancak bu karar, işin niteliğinden veya süresinden kaynaklanan zorunlu hallerde üst yöneticinin onayıyla kısaltılabilir.

Belediyelerde ise bu süre farklıdır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 67. Maddesine göre kamu hizmetlerinin ihaleye verilmesi süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemesi gerekmektedir. Belediyelerde de torba yasa ile getirilen yukarıdaki düzenleme kıyasen uygulanmalı, ihale sözleşmelerinin en az 3 yıl yapılması sağlanmalıdır.

• İdari Şartnamede Asgari Ücretin Üzerinde Artış Yapılabilir mi? Yapılabilirse nasıl düzenlenir?

Kamu İhale Tebliği'nin 78. Maddesinde ve Hizmet Alım İhalesi Tebliği'nin 10. Maddesine göre, çalışacak vasıfsız ve/veya vasıflı personele ödenecek ücret idari şartnamede gösterilmelidir. Bu ücret, asgari ücretin üzerinde olabilir.

Asgari ücretin üzerinde bir ödeme öngörülmesi için bu ücretin (brüt asgari ücretin en az yüzde (%)) kaç fazla olması gerektiğinin) idari şartnamenin "Teklif fiyata dahil olan giderler" maddesinde gösterilmesi gerekir. İdarenin bu konuda takdir hakkı bulunmaktadır. Asgari ücretin

üzerinde hesaplama yapılabilmesi için, personelin niteliğinin “vasıflı” olması şartı bulunmamaktadır.

Örnek düzenleme:

25.3. Teklif fiyata dahil olan diğer giderler aşağıda belirtilmiştir:

25.3.1. İşin süresi ve personel sayısı dikkate alınarak ilgili mevzuatına göre hesaplanacak işçilik ücreti:

Çalıştırılacak toplam 14 personelin maaşı Asgari Ücretin:

2 Kişi Total Station Operatörü % 120 fazlası,

7 Kişi Topograf % 110 fazlası,

2 Kişi Kanal Görüntüleme Operatörü % 100 fazlası,

1 Kişi Loder Operatörü % 100 fazlası,

2 Kişi Tesis Ustası % 100 fazlası olacaktır.

Personele dayalı hizmet alımlarında asgari ücretin artması halinde fiyat farkı verilmesi zorunlu olup, bu hususun idari şartnamede ve sözleşmede düzenlenmesi gerekmektedir. Kamu İhale Genel Tebliği'nin Hizmet alımlarında fiyat farkı başlıklı 81.maddesinde; "Fiyat farkı; ihale tarihi itibarıyla geçerli olan brüt asgari ücret ile işin gerçekleştirildiği tarihte geçerli olan brüt asgari ücret dikkate alınarak hesaplanacaktır. Bu çerçevede, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin idari şartname ve sözleşme tasarılarında, fiyat farkı hesaplanacağına belirtilmesi zorunludur." açıklaması bulunmaktadır.

• Personele (İşçiye) İkramiye Verilebilir mi?

Bu konuda kamu ihale mevzuatında açık hüküm bulunmamaktadır. Ancak emsal Kamu İhale Kurulu kararlarında idarelerin idari şartnamede ikramiye öngördüğü ve Kurul'un bunu mevzuata aykırı bulmadığı görülmüştür.

Örnek karar:

Kamu İhale Kurulu kararı;

Gölcük Belediye Başkanlığı Çöp Toplama, Süpürme, Yıkama ve Toplanan Çöplerin Nakli Hizmeti İhalesi'ndeki idari şartnameye işçilere yılda iki kez ikramiye verilmesi düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye yapılan itiraza karşı Kamu İhale Kurulu 02.02.2009 tarih ve 2009/UH.I-512 sayılı Kararı ile işçilere ikramiye verilebileceğini karar altına almıştır.

Kamu İhale Kurulu Kararı;

“4857 sayılı Kanunun ücret başlıklı üçüncü bölümünün 32 nci maddesinde ikramiyenin ücret ve prim gibi nitelik bulunan bir istihkak olduğu belirtilmiş ve ödenmesine ilişkin kanuni unsurlar hüküm altına alınmıştır.

Başvuruya konu ihalenin **idari şartnamesinin 26.3 üncü** maddesinde de tüm personele yılda iki kez ikramiye verileceği, bunun da aylık ücretlere bölünmek suretiyle ödeneceği düzenlenmiştir. **İş mevzuatına göre ödenmesi mümkün olan ve istekliler açısından hesaplanabilir bir tutarı içeren ikramiyeye ilişkin düzenleme yapılması mevzuata uygun olduğundan** başvuru sahibinin iddiası yerinde görülmemiştir.” denilmiştir.

• İdari Sözleşmelerde İşçilere Yemek, Yol Ve Giyecek Yardımı Yapılabilir mi?

Asıl işveren, idari şartnamede yemek, yol ve giyecek yardımına ilişkin düzenlemeler yapabilirler. Bu tür durumlarda idare, yemek ve yol bedelinin nakdi olarak ödenmesi ve bordroda gösterilmesi şeklinde bir düzenleme yapabileceği gibi, bu unsurların aynı olarak sağlanması ve maliyetinin teklif fiyata dâhil edilmesi şeklinde bir belirleme de yapabilir. Bu konudaki tercih ve takdir tümüyle ihaleyi yapan asıl işverene aittir.

Ancak, uygulamada tercih edilen genellikle yemek ve yol bedellerinin nakden ödenmesidir. Yemek ve yol bedelinin nakdi olarak ödenmesinin ve bordroda gösterilmesinin öngörüldüğü durumlarda, idari şartnameye, yemek ve yol bedelinin günlük brüt tutarları ve ayda kaç gün ödeneceği yazılacak, bu tür tutarların nakdi olarak ödeneceği ve ücret bordrosunda gösterileceği açıkça belirtilecektir.

Giyim ise, nakdi değil aynı olarak karşılanabilir. Bu husus idari şartnamede belirtilecek, ancak giyeceğin özellikleri ve sayısı ise teknik şartnamede belirtilecektir. Ancak, süresi 3 ay ve daha az olan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde, giyeceğe yer verilmeyecektir.

İdari şartnamede personele (işçiye) giyecek sağlanması öngörülmesine rağmen, bunların bedelinin yükleniciye ödenmeyeceği şeklinde bir düzenleme mevzuata aykırıdır.

• İş Kazaları Ve Meslek Hastalıkları İçin Sigorta Primi Ödenebilir mi?

Uygulanması gereken iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortası prim oranları, ilgili sigorta müdürlüğünden alınacak yazı ile tespit edilerek idari şartnamenin "Teklif fiyata dâhil olan giderler" maddesinde gösterilebilir.

• İşçilere Fazla Mesai, Ulusal Bayram Ve Genel Tatil Günlerinde Çalışıldığı Takdirde Ücret Ödenebilir mi?

Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (resmi ve dini bayram günleri ile yılbaşı günü ve 1 Mayıs günü) çalıştırma öngörülüyorsa bu günlerin sayısı da belirtilmek kaydıyla ödeme yapılabilir.

Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü ve yılbaşı günü) yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi, fazla çalışmalar için ise aynı Kanunun 41 inci maddesi uyarınca hesaplanacak ücret, brüt asgari ücret üzerinden; idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası öngörülmüş ise bu tutar üzerinden hesaplanacaktır.

Bu durumda, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi uyarınca belirlenecek ücretin hesaplanabilmesi açısından çalışılacak gün ve personel sayısı ile fazla çalışma yapılacak hallerde toplam fazla çalışma saati ihale dokümanında belirtilecektir”.

İş Kanununun hükmü karşısında, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yapılan çalışmalara herhangi bir ücret ödenmeyeceğinin öngörülmesi mümkün değildir. İdarenin, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde kaç yevmiye yapılacağını (kaç gün ve kaç personelin çalışacağını) belirlemesi ve vasıflı veya vasıfsız işçiler itibariyle ayrı ayrı olmak üzere hem idari şartnamede hem de birim fiyat teklif cetvelinde göstermesi gerekmektedir.

Örnek düzenleme:

25.3. Teklif fiyata dâhil olan diğer giderler aşağıda belirtilmiştir:

25.3.1. İşin süresi ve personel sayısı dikkate alınarak ilgili mevzuatına göre hesaplanacak ücretleri

Resmi ve Dini Bayram ve Yılbaşı tatil günlerinde;

Kompresör Operatörü toplam 18 gün,
Asfalt Kesme Makinesi Operatörü 18 toplam gün,
Parke Taşı Ustası toplam 36 gün,
Mekanik Ustası toplam 54 gün,
Demirci Ustası toplam 18 gün,
Elektrik Ustası toplam 18 gün,
Erbap İşçi toplam 1080 gün, gün çalıştırılacaktır.

Fazla Çalışma Saatleri;

Total Station Operatörü toplam 640 saat
Topograf toplam 2240saat
Kanal Görüntüleme Operatörü toplam 800 saat
Vidanjör Operatörü toplam 10880 saat
Kompresör Operatörü toplam 800 saat
Düz işçi toplam 240 saat

• Kamuda Çalışan Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Hakkı Var mıdır?

İş Kanunu'na göre, kıdem tazminatını hak etme koşullarını sağlayan tüm işçilerin kıdem tazminatı hakkı bulunmaktadır. Ancak bu düzenlemenin uygulamada karşılığı zayıftır. Özellikle alt işverenler kıdem tazminatını ödememek için “taşeron işçilerin kıdem tazminatı hakkı yoktur” gibi asılsız iddiaları yaygınlaştırarak sorumluluklarını yerine getirmemektedir. Uygulamada yaşanan bu soruna karşı Torba Yasa'nın 8. Maddesi ile önemli bir düzenleme yapılmıştır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları; alt işverenin değişip değişmediğine bakılmaksızın, aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait iş yerlerinde çalışmış olanların, bu şekildeki çalışma sürelerine ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait iş yerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit edilecektir.

Kıdem tazminatları, çalıştırıldığı son kamu kurum ve kuruluşu tarafından işçinin banka hesabına aktarılacak ve iş yerlerinin bütçe tertibinde ve gider kalemlerinde yetip yetmediğine bakılmaksızın ödenecektir.

• Sözleşmenin Devri Mümkün müdür?

4735 Sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanunu'nun 16. Maddesine göre sözleşme, zorunlu hallerde ihale yetkilisinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartların aranması zorunludur. Ayrıca, isim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler hariç olmak üzere, bir sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez veya devir alınamaz. İzinsiz devredilen veya devir alınan veya bir sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde devredilen veya devir alınan sözleşmeler feshedilerek, devreden ve devir alanlar hakkında idari işlem uygulanır.

• Alt İşveren Değiştiğinde İşçilerin Toplu İş Sözleşmesinden Doğan Hakları Ne Olur?

Sendika olarak; alt işveren değişikliklerinde işçiler çalışmaya devam ediyorsa önceki alt işverenle bağtlanan toplu sözleşmenin devam etmesi, işçilerin toplu iş sözleşmesinden doğan haklarının yeni yükleniciye geçmesi gerektiğine inanıyoruz. Yargıtay yerleşik kararlarıyla işe iade davalarında; alt işverenlerin değişmiş olmasına rağmen işçilerin değişmediği durumlarda muvazaa şartları yoksa kıyasen işyeri devri ile ilgili hükümlerinin uygulanması gerektiği görüşünü benimsemektedir. Ancak toplu sözleşmenin yeni alt işverende devam edip etmeyeceği konusunda henüz Yargıtay'ın bir kararı bulunmamaktadır. Toplu sözleşmenin devam edip etmeyeceği konusunda İş Hukuku hocalarının farklı görüşleri vardır. Çalışma Bakanlığı ise işyeri devri için devir anlaşmasına ihtiyaç bulunduğu, alt işveren değişikliklerinde böyle bir anlaşma olmadığını, devir işleminin Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilmesi gerektiğini belirterek toplu sözleşmenin yeni alt işverende devam etmeyeceği görüşünü benimsemiştir ve bu doğrultuda işlem yapmaktadır. Bu konuda son sözü yargı organları söyleyecektir. Sendikamız, bu konuyu yargıya taşımıştır. Sonucu örgütümüze bildirilecektir. Şayet, yargı işçiler lehine kararlar verir ise 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 38. maddesi uygulanacaktır. Bu maddeye göre; toplu iş sözleşmesi bulunan bir işyeri veya işyerinin bir bölümünün devrinde, devralan işverenin aynı işkoluna giren işyeri veya işyerlerinde yürürlükte bir toplu iş sözleşmesi var ise; devralınan işyeri veya işyerlerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinden doğan hak ve borçlar, iş sözleşmesi hükmü olarak devam eder. Devralan işverenin işyeri ya da işyerlerinde uygulanan bir toplu iş sözleşmesi yok ise; devralınan işyerinde yürürlükteki toplu iş sözleşmesinden doğan hak ve borçlar, yeni bir toplu iş sözleşmesi yapıncaya kadar toplu iş sözleşmesi hükmü olarak devam edecektir.

İMTİYAZ SÖZLEŞMESİ YÖNTEMİ İLE KAMU İHALELERİ VE İŞÇİ HAKLARI

• İmtiyaz Sözleşmesi Nedir?

İmtiyaz sözleşmesi, bir kamu hizmetinin kurulmasının ve belirli bir süre işletilmesinin karşılığında kendisinden yararlananlardan ücret almak, kâr ve zararı kendisine ait olmak üzere, idare tarafından getirilen koşullar çerçevesinde bir özel kişi veya kuruluşa bırakılmasını öngören sözleşmelerdir. Hukuki olarak imtiyaz bir kişi veya kuruluşa devlet tarafından verilen özel izin anlamına gelmektedir.

• Belediyelerde Hangi Hallerde İmtiyaz Sözleşmesi Yapılabilir?

5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinin1.fıkrasında “belediyenin yetki ve imtiyazları” (16) bentte sayılmıştır. 15. Maddenin 3. fıkrasında ise “Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştay’ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırk dokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya 67nci maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir” hükmü yer almaktadır. Buna göre belediye; Su, Ulaşım ve Çöp ile ilgili hizmetleri imtiyaz yolu ile özel sektöre verebilir.

Su; Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettiirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettiirmek.

Ulaşım; toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettiirmek.

Çöp; Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

• İmtiyaz Sözleşmesinin Esasları Nelerdir?

Danıştay, kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesinin esaslarını şöyle sıralamıştır:

1. İmtiyaz sözleşmesi bir idari sözleşmedir ve bu sözleşme bir kamu hizmetinin kurulması ve işletilmesini amaç edinir.

2. Sözleşmeye konu olan kamu hizmeti, imtiyaz sahibinin kâr ve zararına olarak kurulur ve işletilir, buna karşılık tahsil hakkı vardır.

3. İmtiyaz süresince hizmetten yararlananlardan alınacak olan bedel veya ücret, esasları kanunla saptanacak olan bir tarife üzerinden tahsil olunur.

4. Kamu hizmeti imtiyazı daima belli ve uzun bir devre için verilir.

5. İmtiyazın, kamu hizmetinden yararlananlardan alınacak ücretle finanse edilmesi, en karakteristik vasıf olarak ortaya çıkmıştır. Bu husus, imtiyazı benzer idari sözleşmelerden de ayırmaktadır.

• İmtiyaz Sözleşmesini Yapma Yetkisi Kime Aittir?

İmtiyaz sözleşmelerinde idare “imtiyaz veren”, karşı taraf ise “imtiyazcıdır”. Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar verme yetkisi Belediye Meclisine aittir.

• İmtiyaz Sözleşmelerinin Yasal Çerçevesi Nedir? Nasıl Yapılır?

İmtiyaz sözleşmeleri Türkiye’de özellikle 19.yy’dan itibaren liberal sistemin gelişmesi ve kamu hizmetlerinin kamu örgütlenmeleri ile gereği gibi ifa edilememesi nedeniyle özel girişimcilere gördürülmesi ihtiyacı sebebiyle daha çok uygulanmaya başlamıştır. Geçen süre zarfında imtiyaz sözleşmeleri ile ilgili olarak çıkarılmış tek kanun olan 1910 tarihli “Menafi Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanun” da değişen koşullar sebebiyle işlevini yitirmiştir. 4734 sayılı Kamu İhale Yasası’nda ve 2688 sayılı Devlet İhale Kanunu’nda da kamu kurumlarındaki imtiyaz sözleşmesine ilişkin yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu konuya ilişkin boşluklar yargı kararları ile doldurulmaya çalışılmıştır. Alınan kararlar doğrultusunda yasal olarak Belediyeler imtiyaz sözleşmelerini öncelikle Danıştay’ın görüşünü, daha sonra ise İçişleri Bakanlığının onayına sunmak zorunluluğu bulunmaktadır. Ayrıca imtiyaz sözleşmelerine ilişkin ihalelerde ilan zorunluluğu da bulunmaktadır.

• İmtiyaz Sözleşmeleri Nasıl Yapılır?

Kamu hizmetinin gerçekleştirilebilmesi için kurulması gerekli olan tesisler ve görülecek işler saptanır ve bu konularda uyulacak koşullar, bir şartname ile belirlenir. Şartname, sözleşmenin ekidir; yapılacak hizmetin nasıl gerçekleştirileceğini, üretim ve dağıtımın ne yoldan yapıp denetleneceğini, bakım-onarım işleriyle, uyulacak tarifeleri; hizmet süresinin sonundaki devir işlemlerini ya da sürenin bitiminden önce imtiyazın idarece satın alınması halinde amortisman hesaplarının nasıl yapılacağı gibi teknik ayrıntıları içerir. Sözleşme ise, imtiyazın konusunu, yürürlüğe girişini, süresini, sona erişini, tarafların hak ve borçlarını vs. düzenler.

• İmtiyaz Sözleşmesi Nasıl Karara Bağlanabilir?

Meclislerin kabul kararıyla yetkilendirilen belediye başkanları, imtiyaza ilişkin şartnameyi ve kamu hizmeti imtiyazını rekabet ve açıklık ilkelerine uygun olarak verebilmek amacıyla imtiyaz ilanını hazırlayacaklar ve gereken işlemlerin yapılmasını temin edeceklerdir. Yapılan ilan sonucunda başvuruda bulunan imtiyaz isteklileriyle yürütülen görüşmelerde seçilecek uygun kişi veya kuruluşla belediye arasında imtiyaz sözleşmesi düzenlenecektir.

Danıştay da aynı şekilde, imtiyaz sözleşmelerine ilişkin ihale kuralları olmamasından hareketle, genel ilkelere işaret etmekle yetinmiştir. İdare, sözleşme yaparken uyacağı kurallar ifade edilmemişse, örneğin imtiyazcısını seçerken, “söz konusu kamu hizmetlerinin en verimli ve etkin biçimde işletilmesi gereğinden hareketle mali ve teknolojik olanakları, güvenilirlik, deneyim gibi bazı nitelikleri ön plana alarak yetkisini kamu yararına uygun kullanması gerekmekte” dir. Danıştay kararında da görüldüğü üzere, kamu hizmetinin en verimli ve etkin şekilde işletilmesi hususuna dikkat çekilmiş, bu durumu sağlayacak imtiyazcının teknik ve mali yapısı ile güvenilirliği hususlarının altı çizilmiştir.

• İmtiyaz Sözleşmesinin Avantajları Nedir?

İmtiyaz sözleşmesinin öncelikli olarak avantajı, ihalenin uzun süreli olarak yapılmasına olanak vermesi nedeniyle, ihaleye konu olan işte çalışan işçiler için daha uzun soluklu bir işe sahip olunmasıdır. Çünkü kamu ihalelerinde yaşanan en önemli sorunların başında ihalelerin geçici ve kısa süreli olmasıdır.

İkinci avantajı, kamu ihalelerinde olduğu gibi imtiyaz sözleşmelerinde işçi lehine istenilen her türlü düzenleme yapılabilmesine olanak vermesidir.

Üçüncü bir avantaj ise belediye şirketi olan belediyeler açısından imtiyaz sözleşmesi yolu ile kendi şirketlerine işlerin gördürülmesine olanak vermesidir. Bu sayede, hem kamu hizmetinin uzun soluklu ve düzgün yürütülmesi sağlanabilir hem de işçilerin sendikal hakları ve çalışma koşulları korunabilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bilindiği gibi kamu hizmetlerinde taşeronluk artık bir Devlet politikasıdır. Belediye mevzuatı ve bu mevzuatın en önemli düzenlemesi olan norm kadro düzeni bu politikanın temel göstergesidir. Diğer yandan belediye hizmetlerinde çalışan işçilerin egemen olduğu genel hizmetler işkolunda çalışan işçi sayısı son istatistiklerde 860 bine yükselmiştir; belediyelerde istihdamın 120 bin civarında olduğu düşünülürse ve belediyelere ait olmayan çeşitli kurumlardaki temizlik işçiliği ve konut işçiliği hariç tutulursa belediye hizmetlerinde çalışan 650 bin üzerinde bir taşeron işçisinin istihdam edildiği varsayılabilir. Bu durumda taşeron uygulamasından kaçınmak ya da bu uygulamanın yarattığı sosyal zararı en aza indirmek isteyen belediyelerin bazı önlemler alması olanaklıdır. Şöyle ki;

- a- Belediyeler, norm kadro yönetmeliği ile kendilerine tanınan sayıda memur, işçi, sözleşmeli memur, kısmi zamanlı sözleşmeli ve geçici işçiyi tam olarak istihdam etmelidirler. Bu istihdamın verimli olması için, çağdaş iş örgütlenmesi yöntemlerine başvurarak etkin bir personel yönetimi kurulmalıdır.
- b- Bu kadroların yetersiz kalması durumunda belediye şirketleri gündeme alınabilir. Belediye personel kadrosu eliyle karşılanamayan hizmetler varsa belediye şirketi eliyle karşılanmalıdır. Belediye şirketi yoksa, bakanlar kurulu izni almak zor olmakla birlikte, belediye şirketi kurma yoluna gidilebilir. Bilindiği gibi, belediyeler bağış alabilirler; alınacak bağışlar arasında şirketler de olabilir. Bu yolla belediye şirketi edinmek de bir yöntem olarak düşünülebilir. Devralınan-hibe ile edinilen şirketin borçsuz olması, doğal olarak ön koşuldur. Ayrıca, uygun görülen belediyelerle bazı konularda işbirliği de yapılabilir; diğer belediyelere ait olan şirketlerin belediye ihalelerine girmesi de bir yöntem olarak düşünülebilir.

- c- Tüm bu yolların yetersiz kalması durumunda hizmet satın alma kaçınılmaz olabilir. Bu durumda belediye, hizmeti ihale ettiği şirketlerin istihdam ettiği işçilerin çalışma koşulları, ekonomik ve sosyal haklarını gözeterek bazı uygulamalar geliştirebilir. İhale şartnamelerine sosyal nitelik kazandırmak için bazı adımlar atılabilir.
- d- Kamu hizmetlerinin imtiyaz sözleşmesi ile özel sektöre devredilmesi de ikinci bir yöntemdir. Bu sözleşme türü de, her ne kadar istenmeyen bir durum olsa da, kamu ihale sürecine göre işçilerin sendikal haklarına ve çalışma koşullarına yönelik düzenlemelerin yapılmasına olanak vermektedir. Ancak bu sözleşme türünün uygulamada yaygın olarak kullanılmasında sorunlar yaşanmaktadır. Çünkü, Danıştay ve İşçileri Bakanlığı genelde imtiyaz sözleşmelerine onay vermemektedir.

İDARİ ŞARTNAME ÖRNEĞİ:

AÇIK İHALE USULÜ İLE İHALE EDİLEN

Kanalizasyon Şebekesi Bakım ve Onarım Hizmet Alım İşi

HİZMETİ ALIMINDA UYGULANACAK İDARİ ŞARTNAME

I- İHALENİN KONUSU VE TEKLİF VERMEYE İLİŞKİN HUSUSLAR

Madde 1 - İdareye ilişkin bilgiler

1.1. İdarenin;

a) Adı: Su Kanal İdaresi

b) Adresi:

c) Telefon numarası:

ç) Faks numarası:

d) Elektronik posta adresi:

e) İlgili personelinin adı, soyadı ve unvanı.....

1.2. İstekliler, ihaleye ilişkin bilgileri yukarıdaki adres ve numaralardan görevli personelle irtibat kurmak suretiyle temin edebilirler.

Madde 2 - İhale konusu işe ilişkin bilgiler

2.1. İhale konusu hizmetin;

a) Adı: Kanalizasyon Şebekesi Bakım ve Onarım Hizmet Alım İşi

b) Miktarı ve türü:

01.09.2014-31.12.2015 tarihleri arasında 133 Personel ve 29 Araç ile Kanalizasyon Şebekesinin Bakım ve Onarım İşi

Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.

c) Yapılacağı yer:

ç) Bu bent boş bırakılmıştır.

.....

Madde 25 - Teklif fiyata dahil olan giderler

25.1. Sözleşmenin uygulanması sırasında, ilgili mevzuat gereğince yapılacak ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinin tamamı teklif edilecek fiyata dahildir.

25.2. maddesinde yer alan gider kalemlerinde artış olması ya da benzeri yeni gider kalemlerinin oluşması hallerinde, teklif edilen fiyatın bu tür artış ya da farkları karşılayacak payı içerdiği kabul edilir. Yüklenici, bu artış ve farkları ileri sürerek herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

25.3. Teklif fiyata dahil olan diğer giderler aşağıda belirtilmiştir:

25.3.1. İşin süresi ve personel sayısı dikkate alınarak ilgili mevzuatına göre hesaplanacak işçilik ücreti:

Çalıştırılacak toplam 133 personelin maaşı Asgari ücretin:

- 2 Kişi Total Station Operatörü % 120 fazlası,
- 7 Kişi Topograf % 110 fazlası,
- 2 Kişi Kanal Görüntüleme Operatörü % 100 fazlası,
- 1 Kişi Loder Operatörü % 100 fazlası,
- 2 Kişi Tesis Ustası % 100 fazlası,
- 17 Kişi Vidanjör Operatörü % 80 fazlası,
- 1 Kişi Kamyon Şoförü % 80 fazlası,
- 2 Kişi Kompresör Operatörü % 70 fazlası,
- 1 Kişi Asfalt Kesme Makinesi Operatörü% 65 fazlası,
- 3 Kişi Parke Taşı Ustası% 65 fazlası,
- 3 Kişi Mekanik Ustası % 70 fazlası,
- 1 Kişi Demirci Ustası % 65 fazlası,
- 1 Kişi Elektrik Ustası % 65 fazlası,
- 87 Kişi Erbab İşçi % 65 fazlası,
- 3 Kişi Düz İşçi % 45 fazlasıdır.

Resmi ve Dini Bayram ve Yılbaşı tatil günlerinde;

Total Station Operatörü toplam 18 gün,
Topograf toplam 90 gün,
Kanal Görüntüleme Operatörü toplam 18 gün,
Loder Operatörü toplam 18 gün,
Tesis Ustası toplam 36 gün,
Vidanjör Operatörü toplam 180 gün,
Kamyon Şoförü toplam 18 gün,
Kompresör Operatörü toplam 18 gün,
Asfalt Kesme Makinesi Operatörü 18 toplam gün,
Parke Taşı Ustası toplam 36 gün,
Mekanik Ustası toplam 54 gün,
Demirci Ustası toplam 18 gün,
Elektrik Ustası toplam 18 gün,
Erbap İşçi toplam 1080 gün, gün çalıştırılacaktır.

Fazla Çalışma Saatleri;

Total Station Operatörü toplam 640 saat
Topograf toplam 2240 saat
Kanal Görüntüleme Operatörü toplam 800 saat
Vidanjör Operatörü toplam 10880 saat
Kompresör Operatörü toplam 800 saat
Asfalt Kesme Makinesi Operatörü toplam 80 saat
Parke Taşı Ustası toplam 960 saat
Demirci Ustası toplam 160 saat
Erbap İşçi toplam 16704 saat
Düz işçi toplam 240 saat
01.09.2014-31.12.2015 tarihleri arası çalıştırılacaktır.

25.3.2. Bu madde boş bırakılmıştır.**25.3.3. Bu madde boş bırakılmıştır.****25.3.4. Diğer giderler:**

3 Adet Sedan tipi otomobil (Sürücüsüz)
3 Adet Çift kabinli açık kasa kamyonet (Sürücülü)
11 Adet Çift kabinli açık kasa kamyonet (Sürücüsüz)
1 Adet Çift kabinli açık kasa uzun şase kamyonet
(Sürücülü; Damperli)
6 Adet Çift kabinli açık kasa uzun şase kamyonet (Sürücülü)
1 Adet Kapalı kasa kamyonet (Sürücüsüz)
2 Adet Çift kabinli açık kasa kamyonet (Çift Sürücülü)

2 Adet Minibüs (Sürücülü)
01.09.2014-31.12.2015 tarihleri arası çalıştırılacaktır.

Şözleşme süresi içerisinde çalıştırılacak araçların özellikleri Teknik Şartnamede belirtilmiştir.

İşyeri Hekimi;

1593 Sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanununa göre işyeri hekimi çalıştırılacaktır.

25.4. Sözleşme konusu işin bedelinin ödenmesi aşamasında doğacak Katma Değer Vergisi (KDV), ilgili mevzuatı çerçevesinde İdare tarafından yükleniciye ayrıca ödenir.

25.5. Kısa vadeli sigorta prim oranları belirtilecektir.

Bu işte iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortası pirim oranı %2'dir.

.....

ÖRNEK KAMU İHALE KURULU KARARLARI

KAMU İHALE KURULU KARARI-ÖRNEK 1

Konu: İşçilik Maliyetlerinde Aşırı Düşük Teklif ile Kazanan Firmanın Sözleşmesinin İptali.

Karar Tarihi: 26.09.2014

Karar No: 2014/UH.IV-3291

İhaleyi Yapan İdare: ... Belediye Başkanlığı Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Başvuruya Konu İhale: 2014/53899 İhale Kayıt Numaralı “Parkların, Refüjlerin Yeşil Alanların Bakımı ve Elektrik Tesisatlarının Onarımı Hizmeti Alımı” İhalesi

Kurumca Yapılan İnceleme:

..... Belediye Başkanlığı Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından 15.07.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan “Parkların, Refüjlerin Yeşil Alanların Bakımı ve Elektrik Tesisatlarının Onarımı Hizmeti Alımı” ihalesine ilişkin olarak başvuru sahibince 16.09.2014 tarih ve 30981 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan dilekçe ile başvuruda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2014/2769 sayılı şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde ön inceleme raporu tanzim edilmiştir.

Karar:

Şikâyet dilekçesi ve ön inceleme raporu incelendi.

Başvuru dilekçesinde özetle, İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulması gerektiği, ancak gerekli sorgulamanın yapılmadığı, ilgili isteklinin teklifinin asgari işçilik maliyet tutarının 197.168,40 TL altında olduğu, birim fiyat cetvelinde formen işçisi için verdiği teklifin ise, idarenin formen işçisi için belirlediği yaklaşık işçilik maliyetinin toplamda 69.701,00 TL atında olduğu, bu nedenle ilgili firmanın teklifinin değerlendirme dışı bırakılması gerektiği,

ihaleyi alan firmanın teklifini bilmediklerinden itiraz edemedikleri, ilgili teklife ancak Bilgi Edinme Kanunu çerçevesinde ulaşabildikleri, İdari Şartname'nin 33'üncü maddesi gereğince aşırı düşük teklif sorgulaması yapılması gerekirken yapılmadığı ve değerlendirme dışı bırakılması gereken firma ile idarenin sözleşme imzalamasının hukuka aykırı olduğu görüldü.

Yapılan inceleme sonucunda, başvuru sahibi tarafından itirazın şikâyet dilekçesinde, şikâyete konu durumun farkına varıldığı tarihin, her ne kadar 26.08.2014 tarihi olarak beyan edildiği ve başvuruların bu tarih esas alınarak yapıldığı görülmekte ise de, başvuru dilekçesinde yer alan şikâyet konularının, "İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin aşırı düşük teklif sorgulanmasına tabi tutulması gerektiği, ancak gerekli sorgulamanın yapılmadığı, ilgili isteklinin teklifinin, asgari işçilik maliyet tutarının 197.168,40 TL altında olduğu ..." hususlarını içerdiği ve genel itibarıyla de ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulması gerektiğine ve ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin geçersiz sayılması gerektiğine yönelik olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede, şikâyete konu durumun farkına varılmış olması gereken tarihin, şikâyet edilen isteklinin üzerinde ihale bırakıldığı öğrenilmesini sağlayan kesinleşen ihale kararının, başvuru sahibinin kendisine tebliğ edildiği tarih olan 26.07.2014 tarihi olması gerektiği tespit edilmiştir.

Buna göre, başvuru sahibi istekli tarafından bu tarihi izleyen on gün içinde, en geç 05.08.2014 Salı günü mesai bitimine kadar idareye şikâyet başvurusunda bulunulması gerekmekte iken, bu süre geçtikten sonra 26.08.2014 tarihinde başvuruda bulunulduğu tespit edildiğinden, başvurunun süresinde yapılmadığı anlaşılmıştır. Bu itibarla, 4734 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi gereğince başvurunun süre yönünden reddi gerekmektedir. Açıklanan nedenlerle 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Başvurunun reddine, Oybirliği ile karar verildi.

KAMU İHALE KURULU KARARI-ÖRNEK 2

Konu: İşçi Ücretlerinde Aşırı Düşük Teklif Verilmesine İtiraz

Karar Tarihi: 05.03.2014

Karar No: 2014/UH.III-1237

İhaleyi Yapan İdare: T.C Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü(Tcdd) 5. Bölge Malzeme Müdürlüğü, İnönü Mahallesi İstasyon Caddesi 1 44080 MALATYA

Başvuruya Konu İhale: 2014/3754 İhale Kayıt Numaralı "Malatya İşçi Bulma Merkezinde Yemek Pişirme Ve Dağıtım İşi" İhalesi

Kurumca Yapılan İnceleme: T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD) 5. Bölge Malzeme Müdürlüğü tarafından 21.01.2014tarihinde pazarlık usulüile yapılan "Malatya İşçi İaşe Merkezinde Yemek Pişirme ve Dağıtım İşi" ihalesine ilişkin olarak Agv Gıda Yemekçilik Temiz. İnşaat Taşıma Tur. San. Tic. Ltd. Şti.nin 27.01.2014tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 29.01.2014tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 03.02.2014tarih ve 4354sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 03.02.2014tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2014/607sayılı şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

Karar:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle, ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin kârsız yaklaşık maliyetin altında olduğu, dolayısıyla aşırı düşük teklif sorgulamasına tâbi tutulması gerektiği iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

İdari Şartname'nin "İhale konusu işe ilişkin bilgiler" başlıklı 2'nci maddesinde "2.1. İhale konusu hizmetin;

a) Adı: Malatya işçi iâşe merkezinde yemek pişirme ve dağıtım işi

b) Miktarı ve türü:

Hizmetin miktarı ve türü ekte yer almaktadır."düzenlemesi,

Aynı Şartname'nin "Teklif fiyata dahil olan giderler" başlıklı 25'inci maddesinde "25.1. İstekliler sözleşmenin uygulanması sırasında ilgili mevzuat gereğince ödenecek vergi,(sözleşme bedelinin %5.69'u oranındaki pul ve %9.48'i oranındaki damga vergisi), resim, harç,yaptırılacak sigorta primleri, aydınlatma ve soğutma dışında kullanılacak elektrik, sarf ve bakım-tamirat malzemeleri v.b. giderler ile teslim yerine nakliyesi yükleniciye aittir.

25.2.25.1. maddesinde yer alan gider kalemlerinde artış olması ya da benzeri yeni gider kalemlerinin oluşması hallerinde, teklif edilen fiyatın bu tür artış ya da farkları karşılayacak payı içerdiği kabul edilir. Yüklenici, bu artış ve farkları ileri sürerek herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

25.3.Teklif fiyata dahil olan diğer giderler aşağıda belirtilmiştir:

25.3.1. İşin gerçekleştirilmesi esnasında teknik şartnamesinde belirtilen giderler yüklenici tarafından karşılanacaktır.

25.4.Sözleşme konusu işin bedelinin ödenmesi aşamasında doğacak Katma Değer Vergisi (KDV), ilgili mevzuatı çerçevesinde İdare tarafından yükleniciye ayrıca ödenir.

25.5. Bu işe ait risk oranı %2 dir."düzenlemesi,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı Düşük Teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri 37 nci maddeye göre değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

- a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,
- b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
- c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

Hususlarında belgelendirilmek suretiyle yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/12 md.) İhale komisyonu, aşırı düşük tekliflerin tespiti ve değerlendirilmesinde Kurum tarafından belirlenen kriterleri esas alır. Kurum bu maddenin uygulanmasında; aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değer veya sorgulama kriterleri ya da ortalamalar belirlemeye yetkilidir.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler” başlıklı 78'inci maddesinde “78.1. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları; ağırlıklı olarak personel çalıştırılmasına dayanan, çalıştırılacak personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı hizmetlerdir.

...78.3. Malzeme dahil yemek hazırlama hizmeti veya malzeme dahil yemek hazırlama ve dağıtım hizmeti ya da makine ve ekipman ile araçlar ve/veya akaryakıtın yüklenici tarafından sağlanacağı çöp toplama ve nakline ilişkin hizmetler ile personel taşıma gibi hizmetler personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak değerlendirilmeyecektir. Ancak, personel çalıştırılmasına dayalı olmayan bir hizmet alımına ilişkin ihale dokümanında haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirlenmesi hallerde teklif fiyata dahil giderler arasında işçilik giderine yer verilmesi gerekmektedir...” açıklaması yer almaktadır.

Yukarıda aktarılan Kanun hükmüne göre ihale komisyonunun verilen teklifleri 37'nci maddeye göre değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit edeceği ve bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak isteyeceği anlaşılmaktadır. Aşırı düşük tekliflerin belirlenmesi ve sorgulanmasına yönelik bu genel hüküm dışında ikincil mevzuatta personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde ve yapım işi ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin belirlenmesine yönelik özel düzenlemeler yapılmıştır. Kamu ihale mevzuatında personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin ne şekilde belirleneceğine dair ise açık bir düzenleme bulunmamakta, ancak Kamu İhale Kurulu'nun istikrar kazanmış kararları doğrultusunda personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde de, idare tarafından hazırlanan yaklaşık maliyetin kârsız tutarının altında kalan teklif sahiplerinden açıklama istenilmesi gerektiği, yaklaşık maliyet hesap cetvelinde kâr oranına ilişkin ayrıca bir belirlemenin yapılmadığı hizmet alımı ihalelerine yönelik yapılacak değerlendirmelerde, yaklaşık maliyetin % 20 oranında kâr içerdiği kabulüyle hareket edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

İhale konusu işte yaklaşık maliyetin 74.625,00 TL olarak belirlendiği, yaklaşık maliyet hesap cetvelinde kâr oranının belirtilmediği görülmüştür.

Bu çerçevede, personel çalıştırılmasına dayalı olmayan bir hizmet alımı niteliği taşıyan başvuruya konu ihalede, yaklaşık maliyet tutarından idarelere tanınan azami %20 kâr oranı düşüldüğünde 62.187,50 TL'ye ulaşılmış olup, idarece ihale üzerinde bırakılan istekli olarak belirlenen Global Hayvancılık Temizlik Gıda Hazır Yemek Tekstil İthalat İhracat Sanayi ve Dış Ticaret Limited Şirketi tarafından teklif edilen 60.595,50 TL'nin, %20 oranında olduğu kabul edilen kâr tutarının düşülmesi suretiyle belirlenen yaklaşık maliyet tutarının altında olduğu tespit edildiğinden, istikrar kazanmış Kurul kararları çerçevesinde kârsız yaklaşık maliyet tutarının altında teklif veren anılan istekliye, 4734 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi çerçevesinde teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler belirtilmek ve haftalık örnek yemek menüsü verilmek

suretiyle aşırı düşük teklif sorgulaması yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, idare tarafından kârsız yaklaşık maliyet tutarının altında teklif veren Global Hayvancılık Temizlik Gıda Hazır Yemek Tekstil İthalat İhracat Sanayi ve Dış Ticaret Limited Şirketi'ne, 4734 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi çerçevesinde teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler belirtilmek ve haftalık örnek yemek menüsü verilmek suretiyle aşırı düşük teklif sorgulaması yapılması ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onuncu fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

Oyçokluğu ile karar verildi.

KAMU İHALE KURULU KARARI-ÖRNEK 3

Konu: İhaleye Alan Firma Tarafından İşçilere Uygulanacak Cezai Müeyyidelere İtiraz

Karar Tarihi: 31.12.2012

Karar No: 2012/UH.I-5093

İhaleyi Yapan İdare: Denizli Belediyesi Su Ve Kanalizasyon Müdürlüğü, Kervansaray Mah. Barboros Bulvarı 108 20100 DENİZLİ

Başvuruya Konu İhale: 2012/158534 İhale Kayıt Numaralı "İçme Suyu Ve Kanalizasyon İşlerinde Çalıştırılmak Üzere İşçilik" İhalesi

Kurumca Yapılan İnceleme: Denizli Belediyesi Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü tarafından 27.11.2012 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan "İçme Suyu ve Kanalizasyon İşlerinde Çalıştırılmak Üzere İşçilik Hizmeti Alımı" ihalesine ilişkin olarak Göksofra Yem. Gıda Tem. Petrol Ür. Orman Ür. Tar. İnş. Taahhüt Nak. Tur. Otom. Teks. Tıbbi Malz. İthalat İhracat San. Tic. Ltd. Şti. nin 21.11.2012 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 23.11.2012 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 06.12.2012 tarih ve 40203 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 06.12.2012 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2012/4547 sayılı şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

Karar:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle,

1) Teknik Şartname'de yer verilen "39. Yükleniciye hak edişin ödenmesinden itibaren 3 takvim günü içerisinde çalıştırılan personelin ücretinin ödenmemesi halinde bir kez ihtar çekilir. %2 (yüzdeiki) hakedişinden kesilir. 3 kez tekrarı halinde ise ihale tek taraflı feshedilebilir." düzenlemesinin 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na uygun olmadığı, sözleşmenin feshedilebileceği hallerin Kanunda sayıldığı,

2) Teknik Şartnamenin C- Genel Şartlar başlıklı kısmının 13'üncü maddesinde; “.. ihlalde bulunan ve vatandaşlara karşı davranışlarında Belediye kural ve nizamlarına uymayan ve suç işleyen işçiler, idarenin talimatı üzerine derhal iş alanından uzaklaştırılarak Yüklenici firma tarafından yerine yeni işçiler bulundurulacaktır.” düzenlemesinin İş Kanunu'nun 2'nci maddesine uygun olmadığı,

iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1) Başvuru sahibinin 1'inci iddiasına ilişkin olarak:

İhaleye konu işin adı İdari Şartname'nin 2'nci maddesinde “İçme Suyu ve Kanalizasyon İşlerinde Çalıştırılmak Üzere İşçilik” olarak belirlenmiştir.

İhaleye ait “İşçilik Teknik Şartnamesi”nde yer alan “C- Genel Şartlar” başlıklı kısmın 39'uncu maddesinde “39. Yükleniciye hak edişin ödenmesinden itibaren 3 takvim günü içerisinde çalıştırılan personelin ücretinin ödenmemesi halinde bir kez ihtar çekilir. %2 (yüzdeiki) hakedişinden kesilir. 3 kez tekrarı halinde ise ihale tek taraflı feshedilebilir.” düzenlemesi,

Sözleşme Tasarısı'nın “Cezalar ve sözleşmenin feshi” başlıklı 16'ncı maddesinde;

“16.1.İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir:

16.1.1.Yüklenicinin işi süresinde bitirmemesi durumunda; idare tarafından (10) gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelinin % 0,5 (Binde beş) oranında gecikme cezası uygulanır.

Ceza kesilecek diğer durumlar teknik şartnamede belirtilmiştir.

İdare tarafından kesilecek cezanın toplam tutarı, hiçbir durumda, sözleşme bedelinin % 30'unu geçmeyecektir. ” düzenlemesi yapılmıştır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun, "İdarenin sözleşmeyi feshetmesi" başlıklı 20'nci maddesinde, "Aşağıda belirtilen hallerde idare sözleşmeyi fesheder:

a)Yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi,

b) Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin 25 inci maddede sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi,

Hallerinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir."hükmü,

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin 38'inci maddesinde; "Kontrol teşkilatı işyerinde çalışanlar arasında yüklenici veya alt yüklenicilerce ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığını, vasıflı personel çalıştırılması ihale dokümanında öngörülen işlerde bu personele asgari ücretin üzerinde bir ödeme yapılması istenmişse, belirlenen asgari ödeme tutarının ilgili personele ödenip ödenmediğini kontrol ederek veya bu konuda kendisine gelen talep ve ihbarları değerlendirerek, yükleniciden ve alt yüklenicilerden istenecek bordrolara göre bu ücretlerin yüklenicinin hakedişinden ödenmesini sağlar." düzenlemesi yer almaktadır.

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin yukarıda belirtilen 38'inci maddesi uyarınca idarenin çalışanların ücretlerinin zamanında ödenmesini temin etme yükümlülüğü bulunmakta olup, yükleniciye hak edişin ödenmesinden itibaren 3 takvim günü içerisinde çalıştırılan personelin ücretinin ödenmemesi halinde ihtar çekilmesi ve üç kez bu davranışın tekrarı halinde sözleşmenin feshi yaptırımının yüklenicinin işçi ücretlerini zamanında ödenmesini temin etmeye yönelik olduğu, bu yaptırımın Sözleşme Tasarısı'nda düzenlenmesi uygun olmakla birlikte teklif verilmesini engelleyici niteliği bulunmadığı, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun aktarılan hükmüne aykırılık teşkil etmediği anlaşılmıştır.

.....

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere;

Anılan Kanununun 54'üncü maddesinin onuncu fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikâyet başvurusunun reddine,

Oybirliği ile karar verildi.

KAMU İHALE KURULU KARARI - ÖRNEK 4

Konu: Fazla Mesai Ve Resmi Ve Dini Bayramlar Dahil Asgari İşçilik Maliyetlerinin Yanlış Hesaplanması

Karar Tarihi: 30.03.2010

Karar No: 2010/UH.I-914

İhaleyi Yapan İdare: İzelman Genel Hizmet Otopark Özel Eğitim İtfaiye ve Sağlık Hizmetleri Tic. A.Ş., İşçiler Caddesi No:130 Kahramanlar / İZMİR

Başvuru Konu İhale: 2010/4887 İhale Kayıt Numaralı "Genel Müdürlük Ana ve Ek Hizmet Binaları (11 Adet) İçin 10 Ay Süre ile 35 Kişilik Koruma, Güvenlik Hizmeti" İhalesi

Kurumca Yapılan İnceleme: 24.03.2010 tarih ve I.H.07.06.0102/2010-12E sayılı Esas İnceleme Raporunda;

İzelman Genel Hizmet Otopark Özel Eğitim İtfaiye ve Sağlık Hizmetleri Tic. A.Ş. tarafından 10.02.2010 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan "Genel Müdürlük Ana ve Ek Hizmet Binaları (11 Adet) İçin 10 Ay Süre İle 35 Kişilik Koruma, Güvenlik Hizmeti" ihalesine ilişkin olarak Anatolya Özel Güvenlik ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti.'nin 24.02.2010 tarihinde yaptığı şikayet başvurusunun, idarenin 02.03.2010 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibinin 15.03.2010 tarih ve 5582 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 15.03.2010 tarihli dilekçe ile itirazın şikayet başvurusunda bulunduğu,

İdare tarafından gönderilen bilgi ve belgelerin incelenmesinden;

4734 sayılı Kanununun 54 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikayet başvurusunun reddine,

Karar verilmesinin uygun olacağı hususlarına yer verilmiştir.

Karar:

Esas İnceleme Raporu ve ekleri incelendi:

İtirazen şikayet dilekçesinde özetle; idari şartnamede yapılan düzenlemeler çerçevesinde işçilik, fazla mesai ve resmi ve dini bayramlar dahil asgari işçilik maliyetinin 513.958,61 TL olduğu, ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklif fiyatının ise 514.956,99 TL olduğu, idari ve teknik şartname düzenlemelerine göre çalıştırılacak personele giyecek verileceği ve mali sorumluluk sigortası yapılacağına öngörüldüğü, asgari işçilik maliyeti ve ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklif fiyatı arasında 998,38 TL fark bulunduğu, bu tutar ile bu giderleri karşılama hayatin olağan akışına uygun olmadığı, bu nedenle kesinleşen ihale kararının iptal edilerek düzeltici işlem ile tekliflerin yeniden değerlendirilmesi gerektiği, idareye bu konuda yaptıkları şikayetin ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulduğu, açıklama istendiği, bu isteklinin belgelendirmek suretiyle açıklama yaptığı, açıklamasının ihale komisyonu tarafından uygun bulunduğu belirtilmiş, ancak ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklif bedelinin 514.956,99 TL olmasına karşın giyim, mali sorumluluk sigortası için açıkladığı toplam tutarın 515.034,86 TL tuttuğu, dolayısıyla açıklaması ile teklif fiyatının birbirini tutmadığı, idarenin ortada olmayan bir teklif fiyata ihaleyi vermesinin mevzuata aykırı olduğu, ihale üzerinde bırakılan Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti.'nin birim fiyat teklif cetvelinde mali sorumluluk sigortası için verdiği teklifin Kamu İhale Genel tebliğinin 79.11 inci maddesine uygun olmadığı, yani 551,25 TL'nin altında olduğu iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

Başvuruya konu ihale, ihale dokümanınının 2 nci maddesinde; "Genel Müdürlük ana ve ek hizmet binalarının 35 kişi ile 01.03.2010-31.12.2010 tarihleri arası 10 ay süreli özel güvenlik hizmet alımı işi" olarak tanımlanmıştır.

İdari şartnamenin "Teklif fiyat dahil olan giderler" başlıklı 25.3.1 inci maddesinde; "koruma ve güvenlik görevlisine brüt asgari ücretin % 20'si oranında fazla ücret ödenecektir. Tüm koruma ve güvenlik görevlilerine toplam 585 saat fazla mesai çalışması yaptırılabilir. Ayrıca tüm

koruma ve güvenlik görevlileri kişi başı 13,5 gün olmak üzere toplam 364,5 gün bayram ve genel tatil çalışması yaptırılabilir olup hesaplanacak olan tutar teklif fiyata dahil edilecektir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

İdari şartnamenin 25.3.2 nci maddesinde; “ayda 26 iş günü olmak üzere çalışacak personele brüt 5,00 TL/gün nakdi yemek bedeli ile nakdi 5,20 TL/gün yol bedeli teklif fiyata dahil edilecektir. Yüklenici tüm koruma ve güvenlik personeline teknik şartnamede miktar ve özelliği belirtilen kıyafetleri aynı olarak temin etmekle yükümlüdür.” düzenlemesi ve idari şartnamenin 25.5 inci maddesinde; “kısa vadeli sigorta kolları prim oranı % 1 olarak dikkate alınacaktır.” düzenlemesi bulunmaktadır.

İdari şartnamenin 47.1 inci maddesinde; “fiyat farkı hesaplanacaktır.” düzenlemesi bulunmaktadır.

Başvuruya konu ihale birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilmiş olup birim fiyat teklif cetveli; özel koruma ve güvenlik personeli ücreti, ulusal bayram ve genel tatil günleri, fazla çalışma ve özel güvenlik mali sorumluluk sigortası olmak üzere dört kalem şeklinde düzenlenmiştir.

Bahse konu ihalede 7 adet ihale dokümanı satın alınmış ve 10.02.2010 tarihinde yapılan ihaleye 7 istekli katılmıştır. İhale komisyonu, ihaleye 514.956,99 TL ile en düşük fiyat teklifi veren Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti.’nin ve 515.820,36 TL ile ikinci en düşük fiyat teklifi veren Anatolya Özel Güvenlik ve Eğitim Ltd. Şti.’nin teklifinin aşırı düşük teklif olduğuna karar vermiş ve bu isteklilerden tekliflerine açıklama getirmelerini talep etmiştir. Bu isteklilerin belgelendirmek suretiyle yaptıkları açıklamaları uygun bularak ihalenin Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti.’nin üzerinde bırakılmasına ve Anatolya Özel Güvenlik ve Eğitim Ltd. Şti.’nin ikinci en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenmesine karar vermiştir. Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti. birim fiyat teklif cetvelinde; işçilik için 496.926,50 TL, ulusal bayram ve tatil günleri için 13.300,61 TL, fazla çalışma için 4.270,50 TL, özel güvenlik mali sorumluluk sigortası için 459,38 TL olmak üzere toplam 514.956,99 TL teklif fiyat vermiştir.

Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti., aşırı düşük teklif sorgulamasına ilişkin açıklamasında ise; yemek, yol ve giyim dahil işçilik

maliyeti için 514.497,61 TL, 10 aylık özel güvenlik mali sorumluluk sigortası için $551,25/12 \text{ ay} \times 10 \text{ ay} = 459,38 \text{ TL}$ olmak üzere toplam 514.956,99 TL fiyat açıklamasında bulunmuştur.

Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti. giyim için kişi başı 15,00 TL olmak üzere toplam 525,00 TL tutar açıklamasında bulunmuştur.

İdarece, idari şartnamede yapılan düzenlemeler çerçevesinde Kurum işçilik hesaplama modülünde yapılan hesaplamada; yemek ve yol dahil asgari işçilik maliyeti 513.958,61 TL tutmaktadır. Bu tutara ihale üzerinde bırakılan isteklinin giyim için öngördüğü kişi başı 15,00 TL tutarın eklenmesi sonucunda 514.497,61 TL tutar ortaya çıkmaktadır. İhale üzerinde bırakılan Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti.'nin özel güvenlik mali sorumluluk sigortası için öngördüğü 459,38 TL tutarın eklenmesi sonucunda 514.956,99 TL tutar ortaya çıkmakta olup bu tutarın ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklif fiyatından yüksek olmadığı görülmektedir.

Asya Özel Güvenlik Koruma Eğitim Hizm. Ltd. Şti. aşırı düşük teklif sorgulaması ekinde açıklamalarına ilişkin olarak, Ankara Sigorta Acentası Adana Ekol Sigorta Aracılık Danışmanlık Hizmetleri'nden alınmış mali sorumluluk sigortasına ilişkin fiyat teklifi, Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi Adana Bölge Müdürlüğü'nden alınmış teyit belgesi, giyim için Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Mehmet Tan onayı taşıyan 11.01.2010 tarihli Stok Tespit Raporu ve 11.01.2010 tarihli Stok Birim Maliyet Raporu sunmuş bulunmaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliğinin 79.5.5 inci maddesinde; "istekliler tarafından yapılan açıklamada, malın stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda; Vergi Usul Kanununun 182 nci maddesi gereğince tutulması gereken envanter defterinin ilgili malzeme veya mala ilişkin kısmının mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı örneğinin veya mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından hazırlanan ve onaylanan ilgili malzeme veya mala ilişkin stok tespit raporunun sunulması zorunludur. Stok tespit raporunda mükellefin yasal defter ve belgelerine uygun ilgili malzeme

veya mala ilişkin birim maliyetlerin gösterilmesi zorunludur.” açıklaması yer almaktadır.

Tebliğın 79.11 inci maddesinde ise; “Özel güvenlik hizmet alım ihalelerinde mali sorumluluk sigortası gideri aşırı düşük teklif sorgulamasında önemli bir bileşen olarak kabul edilecek ve isteklilerce aşırı düşük teklif sorgulaması çerçevesinde sigorta acentelerinden alınarak sunulan poliçe, proforma fatura veya sözleşmelerin ekine sigorta acentelerince Özel Güvenlik Mali Sorumluluk Sigortası Tarife ve Talimatında yer alan teminat tutarları üzerinden teklif ettikleri sigorta prim tutarlarıyla özel güvenlik mali sorumluluk sigortası hizmetini gerçekleştirilebileceklerine ilişkin ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veya bölge müdürlüğünden alınan teyit yazısının eklenmesi ve bu teyitlerin yetkili kişilerin imzasını taşıması gerekecektir. Ancak sigorta şirketlerinin genel müdürlük veya bölge müdürlüklerinden alınmış poliçe veya fiyat teklifleri için teyit alınmasına gerek bulunmamaktadır.” açıklaması bulunmakta olup ihalenin Tebliğ’e uygun açıklama yapan istekli üzerinde bırakılmasında mevzuata aykırılık bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere;

Anılan Kanunun 54 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikayet başvurusunun reddine,

Oybirliği ile karar verildi.

KAMU İHALE KURULU KARARI - ÖRNEK 5

Konu: Fazla Mesai Ve Resmi Ve Dini Bayramlar Dahil Asgari İşçilik Maliyetlerinin Yanlış Hesaplanması

Karar Tarihi: 22.05.2006

Karar No: 2006/UH.Z-1258

İhaleyi Yapan İdare: İzelman Genel Hizmet Otopark Özel Eğitim İtfaiye ve Sağlık Hizmetleri Ticaret A. Ş., İşçiler Caddesi 130 Kahramanlar Konak/İZMİR

Başvuruya Konu İhale: 2010/4887 İhale Kayıt Numaralı "Genel Müdürlük Ana ve Ek Hizmet Binaları (11 Adet) İçin 10 Ay Süre ile 35 Kişilik Koruma, Güvenlik Hizmeti" İhalesi

Kurumca Yapılan İnceleme: 16.05.2006 tarih ve 08.0701.0158/2006-22E sayılı Esas İnceleme Raporunda; İzelman Genel Hizmet Otopark Özel Eğitim İtfaiye ve Sağlık Hizmetleri Ticaret A. Ş.'nce 27.03.2006 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan Park Bahçe Hizmetlerine Alt Yüklenici Olarak Personel Temini ihalesine ilişkin olarak Doğan Sosyal Hizmetler Kur. Dağ. Taş. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 25.04.2006 tarihinde yaptığı şikayet başvurusunun, idarenin 27.04.2006 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibinin 01.05.2006 tarih ve 13064 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 01.05.2006 tarihli dilekçe ile itirazın şikayet başvurusunda bulunduğu, İdare tarafından gönderilen ihale işlem dosyasının incelenmesinden; 4734 sayılı Kanununun 56 ncı maddesinin (c) bendi gereğince itirazın şikayet başvurusunun uygun bulunmadığına, Karar verilmesinin uygun olacağı hususlarına yer verilmiştir.

Karar:

Esas İnceleme Raporu ve ekleri ile ihale dosyası incelendi: İtirazın şikayet dilekçesinde özetle; aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında giyim için idareye sundukları proforma faturanın fotokopi olarak sunulduğu, mevzuatta aşırı düşük teklif kapsamında sunulan belgelerin asıl olacağına ilişkin olarak açıklayıcı bir hüküm olmadığı, tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılma gerekçesinin yerinde bulunmadığı iddialarına yer verilmiştir. Başvuru sahibinin iddialarının

değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir: İdarece, başvuru sahibinin de içinde bulunduğu yedi isteklinin teklifinin 4734 sayılı Kanununun 38, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 72 nci maddesi uyarınca aşırı düşük teklif olarak değerlendirildiği ve açıklama istenildiği belirlenmiştir. Başvuru sahibi tarafından 30.03.2006 tarih ve 167 sayı ile idare kayıtlarına giren açıklama talebine verilen cevap ekinde (idarece verildiği haliyle gönderildiği belirtilen), giyim bedeline ilişkin olarak 24.03.2006 tarihli proforma fatura fotokopisinin verildiği ve bu fotokopide “1 takım iş elbisesi” için teklif edilen fiyata yer verildiği görülmüştür. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlığı altında yer alan 37 nci maddesinde; “Bu Yönetmeliğin uygulanmasında idareler; belgelerin aslını veya aslına uygunluğu noterce onaylanmış örneklerini isterler ... ” hükmüne yer verilmiş ve idari şartnamenin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlıklı 7.5 maddesinde de buna paralel bir düzenlemeye yer verilmiştir. Söz konusu mevzuat hükümlerinin uygulanmasında, belgelerin belirtilen usullere uygun olarak sunulması gerektiği, aşırı düşük teklif sorgulaması ve bu kapsamda sunulan belgelerin de mevzuatın uygulanması kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, söz konusu belgenin fotokopi olduğu hususu, başvuru sahibinin kendi ifadesi ile de sabit olduğundan, başvuru sahibinin iddiası yerinde görülmemiştir. Kaldı ki, ihale konusu işin teknik şartnamesinde, çalıştırılacak personel için öngörülen kıyafetlere ilişkin olarak; “7.10.1 Yazlık kıyafete ait giyecekler: a) T-Shirt 2 Adet b) Kot Pantolon 1 Adet c) Ayakkabı 1 çift 7.10.2 Kışlık kıyafete ait giyecekler a) Bere 1 Adet b) Gömlek (Uzun kollu) 2 Adet c) Pantolon 1 Adet d) Ayakkabı 1 Çift e) Kışlık Mont 1 Adet f) Yağmurluk 1 Adet” şeklinde bir düzenlemeye yer verildiği halde, anılan proforma fatura fotokopisi, “1 takım iş elbisesi” ve bu kalem için öngörülen fiyata ilişkin olup, teknik şartnamede belirtilen kıyafetleri ve bu kıyafetlere ilişkin fiyatları göstermemektedir. Açıklanan nedenlerle; 4734 sayılı Kanununun 56 ncı maddesinin (c) bendi gereğince itirazın şikayet başvurusunun uygun bulunmadığına, Oyçokluğu ile karar verildi.